

2025 IN HOOGTEPUNTEN

Deze folder bevat een selectie aan bijzondere momenten die de Erfgoedbibliotheek UAntwerpen vorm en kleur hebben gegeven in 2025.

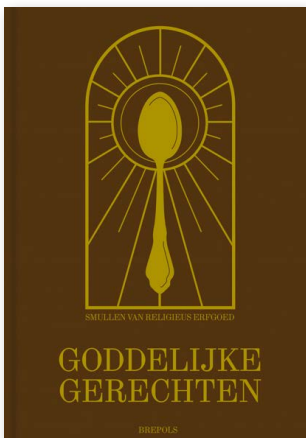
Erfgoedbibliotheek UAntwerpen bestaat uit Bijzondere Collecties (Departement Bibliotheek & Archief) en Bibliotheek van het Ruusbroecgenootschap (Faculteit Letteren en Wijsbegeerte). Sinds 2011 vormen zij een erkende erfgoedbibliotheek en werken ze nauw samen. Een uitvoerig verslag van de werking is te vinden in het Jaarverslag van 2025.

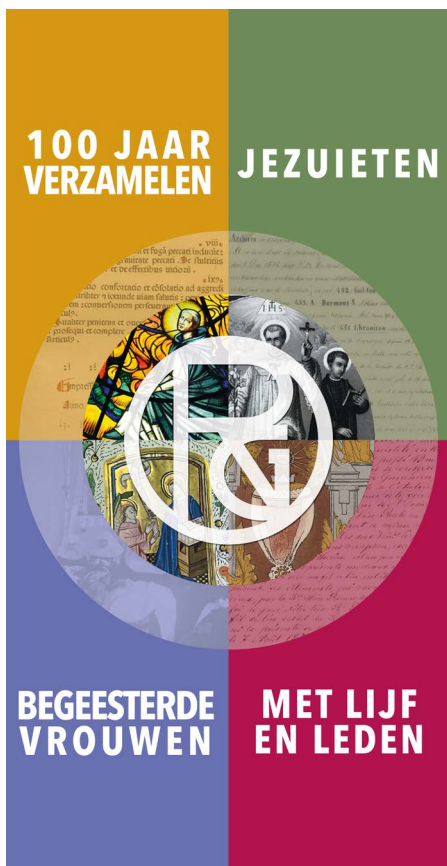
Universiteit Antwerpen
| Erfgoedbibliotheek

1 Een feestjaar voor het Ruusbroecgenootschap

In 2025 mocht het Ruusbroecgenootschap 100 kaarsjes uitblazen. Ter ere van dit eeuwfeest stond het jaar bol van de activiteiten, presenteerden we drie **tentoonstellingen** en vier boeken. In de eerste expo *Begeester(d)* werden bezoekers uitgenodigd om kennis te maken met de collectie, de historiek en de huidige werking van het Ruusbroecgenootschap. De tweede expo, *Goddelijke Gerechten*, legde verbanden tussen het katholieke geloof en de voedselcultuur, en de derde expo, *Lijf en Leden*, stelde het miraculeuze lichaam, het goddelijke lichaam en het afwezige lichaam centraal. De tentoonstellingen waren een groot succes en werden begeleid door andere media, zoals een virtuele 3D-tour en een podcast. Een vierde expo is gepland voor 2026, wegens groot succes van de andere drie expo's.

Op 12 november 2025 kreeg het kookboek een reportage aan het einde van het VRT-journaal.

Goddelijke Gerechten.
Smullen van religieus erfgoed

Reeks '100 jaar
Ruisbroecgenootschap'

De covers van de vier boeken vormen samen het logo van het Ruisbroecgenootschap.

Daarnaast pakte het Ruisbroecgenootschap uit met maar liefst **vier boeken**, die samen inzicht willen bieden in wat er leeft in en rond het Ruisbroecgenootschap. Elk boek is rijkelijk geïllustreerd en is vooral bedoeld voor de niet-gespecialiseerde lezer. We willen mensen uitnodigen om het genootschap en de bibliotheek te komen ontdekken. Ten slotte is er nog de kers op de taart: met *Goddelijke Gerechten. Smullen van religieus erfgoed* maakten we een **kookboek**, gebaseerd op een begijnenhandschrift uit de bibliotheekcollectie. Met een *bake off* op sociale media kregen we heel veel mensen aan het bakken, en ging er dus ook een heel nieuw publiek aan de slag met onze erfgoedcollecties.

2

Actieve deelname aan het themanummer van Faro

In 2025 maakte Faro een gevarieerd en inspirerend themanummer over de diverse rollen die erfgoedbibliotheken tegenwoordig opnemen. Vol enthousiasme deelden wij onze inzichten en ervaringen over praktijkgericht onderwijs in Antwerpse erfgoedinstellingen, over spellen met erfgoed in functie van specifieke doelgroepen en over de toepassingen van IIF binnen onze collecties. Deze drie thema's liggen absoluut in de lijn van de zwaartepunten in onze werking. We faciliteren en participeren in onderwijs en onderzoek. We trachten een vertaalslag te maken om onze collecties ook voor geïnteresseerde, maar net iets minder gespecialiseerde groepen aantrekkelijk te maken en deze laagdrempelig en inclusief te presenteren. Ook met de creatie van kwalitatieve metadata en het gebruik van nieuwe toepassingen zoals IIF mikken we in de eerste plaats op het blijven toeleiden naar de collecties, en nodigen we gebruikers uit tot co-creatie.

HOP VERSCHELT TAAL, DART, GROEPEN EN BUREAU

TAALONDERWIJS, SPELLEN EN RONDLEIDINGEN

Van oude dranken tot kaarten, pronken, knutselen en typografie – Bibliothecaair erfgoed wordt vaak verschillende soorten collecties maken. Hoe breng je die naar een publiek? En op welke onderwerpen hebt je de meeste de lokale bezoeker en onderzochter? Museum Plantin-Morieu en de Universiteitsbibliotheek van Antwerpen en Gent delen hun ervaringen.

1. ERFGEDAG: REPERTORIUM

Van de bibliotheek tot de bibliotheek

De bibliotheek van de Universiteit van Antwerpen (UZA) heeft een rijk erfgoed van boeken, kaarten, prenten, knutselen en typografie. Het is een unieke collectie die de geschiedenis van de stad en de provincie van Antwerpen tot vandaag in beeld brengt. Het is een unieke collectie die de geschiedenis van de stad en de provincie van Antwerpen tot vandaag in beeld brengt.

De bibliotheek van de Universiteit van Antwerpen (UZA) heeft een rijk erfgoed van boeken, kaarten, prenten, knutselen en typografie. Het is een unieke collectie die de geschiedenis van de stad en de provincie van Antwerpen tot vandaag in beeld brengt.

antwerpen en Gent. Het is een unieke collectie die de geschiedenis van de stad en de provincie van Antwerpen tot vandaag in beeld brengt.

De bibliotheek van de Universiteit van Antwerpen (UZA) heeft een rijk erfgoed van boeken, kaarten, prenten, knutselen en typografie. Het is een unieke collectie die de geschiedenis van de stad en de provincie van Antwerpen tot vandaag in beeld brengt.

De bibliotheek van de Universiteit van Antwerpen (UZA) heeft een rijk erfgoed van boeken, kaarten, prenten, knutselen en typografie. Het is een unieke collectie die de geschiedenis van de stad en de provincie van Antwerpen tot vandaag in beeld brengt.

De bibliotheek van de Universiteit van Antwerpen (UZA) heeft een rijk erfgoed van boeken, kaarten, prenten, knutselen en typografie. Het is een unieke collectie die de geschiedenis van de stad en de provincie van Antwerpen tot vandaag in beeld brengt.

De bibliotheek van de Universiteit van Antwerpen (UZA) heeft een rijk erfgoed van boeken, kaarten, prenten, knutselen en typografie. Het is een unieke collectie die de geschiedenis van de stad en de provincie van Antwerpen tot vandaag in beeld brengt.

De bibliotheek van de Universiteit van Antwerpen (UZA) heeft een rijk erfgoed van boeken, kaarten, prenten, knutselen en typografie. Het is een unieke collectie die de geschiedenis van de stad en de provincie van Antwerpen tot vandaag in beeld brengt.

De bibliotheek van de Universiteit van Antwerpen (UZA) heeft een rijk erfgoed van boeken, kaarten, prenten, knutselen en typografie. Het is een unieke collectie die de geschiedenis van de stad en de provincie van Antwerpen tot vandaag in beeld brengt.

De bibliotheek van de Universiteit van Antwerpen (UZA) heeft een rijk erfgoed van boeken, kaarten, prenten, knutselen en typografie. Het is een unieke collectie die de geschiedenis van de stad en de provincie van Antwerpen tot vandaag in beeld brengt.

Photo: Bart Van der Vliet

Photo: Bart Van der Vliet

3 Belangrijke schenkingen

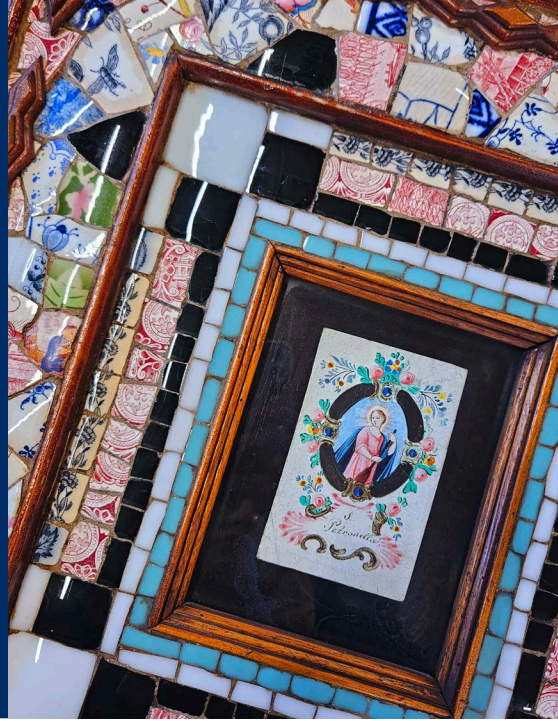
Steeds vaker beschouwen schenkers de Erfgoedbibliotheek UAntwerpen als een betrouwbare bewaarplaats voor hun erfgoedcollecties. De sterke samenwerking tussen de erfgoedbibliotheek en onderzoekers aan de universiteit kan daarbij de doorslag geven.

In 2025 ontving de Erfgoedbibliotheek UAntwerpen negen waardevolle schenkingen, goed voor honderden nieuwe objecten. Naast gedrukt erfgoed uit de vroegmoderne periode groeide de collectie aan met niet minder dan zeven wiegendrukken, een handgeschreven bundeling van Vlaamse en Franse gelegenheidsgedichten en een collectie devotionele prenten.

In 2025 verdubbelde een anonieme schenking het incunabelbezit van de dienst Bijzondere Collecties.

In de schenking van Maurice
Bronselaeer vinden we
verschillende decoratietechnieken
voor devotieprenten.

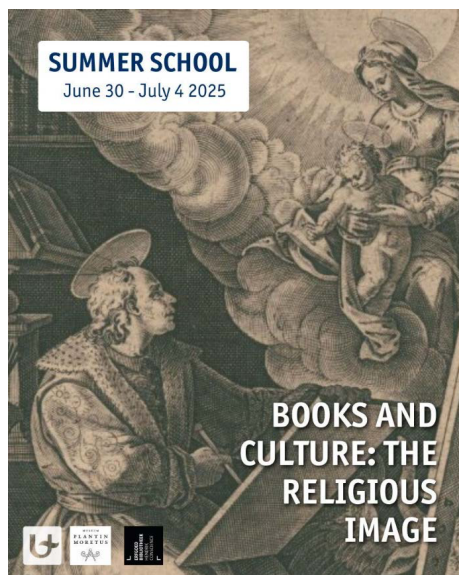

Voor de collectie van de Bibliotheek van het Rusbroecegenootschap geldt dat de schenkingen soms zeer diverse materialen bevatten. Naast boeken en prenten getuigen ook andere voorwerpen van het devotionele leven, zoals processiemadonna's, Mariabeelden, schilderijen en verschillende soorten relieken.

Ten slotte ontving het Rusbroecegenootschap in 2025 ook een zeer uitzonderlijke schenking, een legaat van Renée Lauwers, een katholieke Vlaamse dichteres die beter bekend was onder haar pseudoniem Reninca. In 1945 debuteerde zij op 22-jarige leeftijd met mystiek-geïnspireerd proza. Zij leefde een erg teruggetrokken bestaan, tot aan haar dood op 101-jarige leeftijd in 2025. Zij had geen kinderen en vanwege haar goede banden met Leonce Reypens – één van de stichters van het genootschap – heeft Reninca haar volledige nalatenschap aan het Rusbroecegenootschap geschonken.

4 Een sterk merk Een sterk netwerk

Naar jaarlijkse gewoonte werkten we mee aan de organisatie van een Engelstalige *summer school* aan de Universiteit Antwerpen. In 2025 stond deze vijfdaagse internationale bijeenkomst in het teken van *The Religious Image*. Deelnemers moesten vooraf een motivatie indienen. Het deelnemersveld bestond uit masterstudenten en doctorandi, maar ook andere onderzoekers en professionals uit de ruime bibliotheek- en erfgoedsector konden zich aanmelden. Voor deze editie werden 15 congresgangers uit 10 landen geselecteerd. Zij werden een week lang ondergedompeld in workshops en *object-based* onderwijs, op verschillende locaties in verschillende Antwerpse bibliotheken om er met een veelheid aan collecties en internationale docenten kennis te maken.

Met de organisatie van een *summer school* stellen we onze eigen expertise ter beschikking van een internationaal publiek. We doen dat in nauwe samenwerking met andere erfgoedpartners in Antwerpen en zetten de rol van Antwerpen als (historische) boekenstad kracht bij. De deelnemers worden door de universiteit zelf ook mee op sleeptouw genomen en krijgen zo de kans om deelnemers van andere *summer schools* te ontmoeten.

Een bezoeker bij de tijdelijke tentoonstelling 'Nieuw Antwerps Liedboek' in de inkomhal van de Universiteitsbibliotheek.

Groepsfoto op de 25ste verjaardag van de Short Title Catalogue Vlaanderen (STCV).

BC

dr. Maartje De Wilde
diensthoofd & conservator
maartje.dewilde@uantwerpen.be
+32 3 265 21 21

dr. Rik Van Daele
hoofdbibliothecaris
departementshoofd Bibliotheek & Archief
rik.vandaele@uantwerpen.be
+32 3 265 44 40

Departement Bibliotheek & Archief
Universiteit Antwerpen
Stadscampus
Prinsstraat 13
2000 Antwerpen

RG

Kara Verboven
bibliothecaris & conservator
kara.verboven@uantwerpen.be
+32 265 43 67

prof. dr. John Arblaster
directeur Ruusbroecgenootschap
john.arblaster@uantwerpen.be
+32 3 265 57 81

Ruusbroecgenootschap
Universiteit Antwerpen
Stadscampus
Grote Kauwenberg 34
2000 Antwerpen

